

Guia docent de l'assignatura "Psicometria"

2011/2012

Codi: 102569

Crèdits ECTS: 6

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502443 Psicologia	954 Graduat en Psicologia	OB	3	1

Contacte

Nom : Maria Carme Viladrich Segués

Email : Carme.Viladrich@uab.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És altament convenient haver adquirit les competències treballades en les dues assignatures prèvies de l'àrea de metodologia: "Mètodes, dissenys i tècniques d'investigació" i "Anàlisi de dades" i "Models Estadístics i Psicomètrics". Per tant l'estudiant ha de ser capaç de comprendre i aplicar la metodologia emprada en la investigació en psicologia, així com les tècniques bàsiques d'anàlisi de dades descriptiu i inferencial i en especial, les tècniques de reducció de dades i d'anàlisi de la fiabilitat.

Objectius i contextualització

L'assignatura "Psicometria" forma part de la matèria "Mètodes d'investigació i psicometria". S'imparteix en el primer semestre del tercer curs. És l'última assignatura de la matèria que cursen els estudiants. El les tres assignatures prèvies els alumnes adquireixen els fonaments de la metodologia d'investigació i de la anàlisi de dades, des de la seva versió univariable fins la multivariable.

Els objectius formatius de l'assignatura son:

1. Conèixer els texts normatius sobre l'ús i valoració dels instruments de mesura en Psicologia
2. Analitzar les propietats psicomètriques de les mesures psicològiques.
3. Calcular e interpretar puntuacions obtingudes amb instruments de mesura en Psicologia.

S'espera que al finalitzar l'assignatura l'alumne sigui capaç de:

1. Conèixer estratègies pertinents per a avaluar la validesa i la fiabilitat de les puntuacions dels tests
2. Conèixer les característiques dels tests que determinen i afecten a la validesa i la fiabilitat de les seves puntuacions.
3. Interpretar correctament les puntuacions que ofereixen els tests.
4. Aplicar els criteris per a seleccionar els tests i les directrius per a utilitzar-los i adaptar-los.
5. Comprendre informes científics sobre les propietats psicomètriques de les puntuacions, amb l'objectiu de seleccionar tests per a un ús correcte.
6. Utilitzar correctament el vocabulari psicomètric.

Competències i resultats d'aprenentatge

2043:E39 - Distingir els dissenys de recerca, els procediments i les tècniques per valorar hipòtesis,

contrastar-les i interpretar-ne els resultats.

2043:E39.28 - Identificar els principals models i tècniques d'anàlisi psicomètric i interpretar adequadament els resultats que s'obtenen

2043:E39.34 - Interpretar correctament els resultats que s'obtenen de l'aplicació de les proves psicomètriques presentades

2043:E39.36 - Elaborar conclusions raonades a partir dels resultats obtinguts després d'aplicar els mètodes i tècniques psicomètriques que permeten donar resposta a una hipòtesi de recerca

2043:E40 - Reconèixer i valorar els procediments i les tècniques aplicats a la construcció i a l'adaptació d'instruments d'avaluació psicològica.

2043:E40.01 - Descriure els indicadors estadístics de fiabilitat i validesa basats en la teoria dels tests.

2043:E40.02 - Identificar els mètodes de recerca i les tècniques d'anàlisi de dades adequats per a proporcionar cada un dels indicadors de qualitat exigibles als instruments d'avaluació psicològica.

2043:E40.03 - Elaborar conclusions raonades a partir dels resultats obtinguts per a cada un dels tipus d'evidències en favor de la qualitat dels instruments d'avaluació psicològica.

2043:E40.04 - Utilitzar els criteris de puntuació i d'interpretació de les puntuacions per a extreure conclusions sobre les característiques de les persones avaluades.

2043:E40.05 - Seleccionar l'instrument d'avaluació psicològica més adequat per a resoldre problemes pràctics concrets tenint en compte els requisits de qualitat.

2043:T02 - Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

2043:T02.00 - Utilitzar les diferents tecnologies de la informació i de la comunicació amb finalitats diverses.

2043:T05 - Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.

2043:T05.00 - Mantenir una actitud favorable envers l'actualització permanent a través de l'avaluació crítica de la documentació científica, valorant-ne la procedència, situant-la en un marc epistemològic i identificant-ne i contrastant-ne les aportacions en relació amb el coneixement disciplinari disponible.

2043:T08 - Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.

2043:T08.00 - Reconèixer el codi deontològic i actuar de manera ètica.

Continguts

Bloc temàtic 1: Introducció

1. Què es un test i per a què serveix?
2. Criteris de selecció dels tests

Bloc temàtic 2: Interpretació de les puntuacions

1. Com s'han d'interpretar les puntuacions d'un test?
2. Transformacions de les puntuacions
3. Comunicació de les puntuacions de les persones en els tests

Bloc temàtic 3: Validesa

1. Definició de validesa
2. Contingut dels tests
3. Processos de resposta
4. Estructura interna dels tests
5. Relació amb altres variables
6. Conseqüència de l'avaluació
7. Aspectes a considerar per a l'avaluació de la validesa

Bloc temàtic 4: Fiabilitat

1. Definició de fiabilitat
2. Aproximació clàssica a la fiabilitat
3. Aproximació de la Teoria de la Generalitzabilitat a la fiabilitat
4. Aproximació de la Teoria de la Resposta als Ítems a la fiabilitat
5. La fiabilitat i l'estimació de les puntuacions
6. Aspectes a considerar per a la avaluació de la fiabilitat

Bloc temàtic 5: Equitat

1. Definició de equitat
2. Maneres de comprovar la equitat dels tests

Metodologia

En aquesta assignatura proposem diferents activitats basades en metodologies d'aprenentatge actiu centrades en l'estudiant. D'aquesta forma es perfila un plantejament "híbrid" en el que combinem tècniques didàctiques tradicionals amb altres recursos encaminats a fomentar l'aprenentatge significatiu i cooperatiu.

1. Dirigides (25% ECTS)

- 1.1. Classes teòriques: Classe magistral en aula de gran capacitat amb suport multimèdia (6%).
- 1.2. Classes pràctiques: plantejament i resolució de diferents casos pràctics de caràcter psicomètric. Aquestes sessions es realitzaran en seminaris i aules equipades amb ordinadors. (19%).

2. Supervisades (10% ECTS)

- 2.1. Tutories (presencials i virtuals) amb els professors per a la resolució de dubtes (10%).

3. Autònomes (55% ECTS)

- 3.1. Selecció de material psicomètric per a preparar els blocs temàtics teòrics (5%).
- 3.2. Lectura crítica del material anterior (10%)
- 3.3. Resolució de problemes autònoms (10%)
- 3.4. Activitats cooperatives d'aprenentatge (5%)
- 3.5. Participació en foros de debat virtuals (5%)
- 3.6. Estudi reflexiu i integració de la matèria (20%)

4. Avaluació (10% ECTS)

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques	28.5	1.14	2043:E39.28 , 2043:E40.01 , 2043:E40.03 , 2043:E40.05 , 2043:T08.00 , 2043:T05.00 , 2043:E40.04 , 2043:E40.02 , 2043:E39.36 , 2043:E39.34
Classes teòriques	9	0.36	2043:E39.28 , 2043:E39.34 , 2043:E40.01 , 2043:E39.36 , 2043:E40.04 , 2043:T05.00 , 2043:T08.00 , 2043:E40.05 ,

2043:E40.03 , 2043:E40.02			
Tipus: Supervisades			
Tutories presencials i virtuals	15	0.6	2043:E39.28 , 2043:E40.04 , 2043:E40.05 , 2043:E40.03 , 2043:E39.34 , 2043:E39.36 , 2043:E40.02 , 2043:E40.01
Tipus: Autònomes			
Activitats cooperatives d'aprenentatge.	10.5	0.42	2043:E39.28 , 2043:E40.02 , 2043:E40.01 , 2043:E39.36 , 2043:E39.34 , 2043:E40.03 , 2043:E40.04
Estudi reflexiu e integració de la matèria	34	1.36	2043:E39.28 , 2043:E39.36 , 2043:E40.01 , 2043:E40.03 , 2043:T05.00 , 2043:E40.04 , 2043:E40.02 , 2043:E39.34
Lectura crítica de material psicomètric	19	0.76	2043:E39.28 , 2043:E40.01 , 2043:E40.03 , 2043:E40.05 , 2043:E40.04 , 2043:E40.02 , 2043:E39.36 , 2043:E39.34
Participació en foros de debat virtuals:	7.5	0.3	2043:E39.28 , 2043:E40.02 , 2043:E40.04 , 2043:E40.01 , 2043:E39.34
Resolució de problemes pautats :	15	0.6	2043:E39.28 , 2043:E40.03 , 2043:E40.04 , 2043:E40.02 , 2043:E39.34 , 2043:E39.36
Selección de material psicométrico para preparar los bloques temáticos teóricos.	7.5	0.3	2043:E40.05 , 2043:T02.00

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es realitza de forma continuada. La avaluació té una clara funció formativa.

Les evidències d'aprenentatge han de permetre avaluar dos grups de resultats d'aprenentatge:

1. El coneixement (CE40.1), la utilització de criteris de puntuació i interpretació de les puntuacions (CE40.4), la capacitat de identificar mètodes i tècniques adequades per avaluar la qualitat de les mesures (CE40.2), i la capacitat d'identificar els principals models i tècniques d'anàlisi psicomètrica i interpretar adequadament els resultats que s'obtenen (E39.28).
2. La selecció d'instruments d'avaluació psicològica (CE40.5), la elaboració de conclusions (DE40.3), la interpretació correcta dels resultats que s'obtenen de l'aplicació de les proves psicomètriques presentades (E39.34) i l'elaboració de conclusions raonades a partir dels resultats obtinguts després d'aplicar els mètodes i tècniques psicomètriques que permeten donar resposta a una hipòtesi de recerca (E39.36).

El primer grup de resultats d'aprenentatge s'avaluaran amb les evidències 2 i 4. El segon grup amb les evidències 1, 3, 5 i 6.

Les evidències 2 i 4 consisteixen en proves tipus test, amb preguntes de resposta vertader/fals. El contingut d'aquestes dues proves és acumulatiu.

Les evidències 1, 3, 5 i 6 formen part d'un projecte pràctic que consisteix en la elaboració de la fitxa tècnica d'un test. Aquesta fitxa s'ha d'elaborar en grups de treball d'un màxim de 5 persones. Les fitxes elaborades s'inclouran en la base de dades d'instruments psicològics de la Facultat.

En funció del seu pes en la nota final de l'assignatura, distingim tres blocs d'evidències:

Bloc 1: Les evidències 1, 2, 3 i 4 son acumulatives. La nota final d'aquest conjunt d'evidències s'obté de la següent manera: Per cada parell consecutiu d'evidències, si la nota obtinguda en una evidència és major que la obtinguda en la anterior, la nota és la de la segona evidència. Si la nota de la primera evidència és major

que la de la segona, la nota és la del promig de les dues evidències. Cada evidència d'aquest bloc es valora sobre 10 punts. Una evidència no lliurada equival a 0 punts. La puntuació global d'aquest bloc d'evidències es valora sobre 10 punts i té un pes del 60% sobre la nota final de l'assignatura.

Bloc 2: La evidència 5 (lliurament de la fitxa) l'avaluen els docents de l'assignatura. La evidència 6 consisteix en una co-avaluació (els alumnes d'un grup avaluen la fitxa elaborada pels alumnes d'un altre grup). Cada evidència es valora sobre 10 punts. La puntuació del bloc és el promig de totes dues, i té un pes del 30% sobre la nota final.

Bloc 3: La implicació de l'estudiant en l'assignatura, valorada pels docents tenint en compte aspectes com la participació a les sessions de classe i als fòrums virtuals, té un pes del 10% en la nota final.

Per superar l'assignatura s'ha d'obtenir un mínim del 3 punts dels 10 del bloc 1 i de 2 punts dels 10 del bloc 2.

En la re-avaluació es podrà presentar una evidència del bloc 1 o del bloc 2 que, per una causa inevitable, no s'hagi pogut lliurar en els terminis previstos

El no presentat" és la qualificació de l'estudiant que o bé obté 0 punts en el primer bloc d'evidències, o bé no ha presentat cap de les dues evidències del bloc 2.

Els resultats de les evidències es comentaran de manera col·lectiva, en sessions presencials i podran ser revisats amb el professor en les sessions de tutories.

Activitats d'avaluació

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Evidència 1: Fitxa del test-I	Les evidències 1, 2, 3 i 4 son acumulatives. Tenen un pes del 60%	0	0.0	2043:E39.34 , 2043:E39.36 , 2043:E40.03 , 2043:E40.05
Evidència 2: Test-I	Les evidències 1, 2, 3 i 4 son acumulatives. Tenen un pes del 60%	2	0.08	2043:E39.28 , 2043:E40.02 , 2043:E40.04 , 2043:E40.01
Evidència 3: Fitxa del test-II	Les evidències 1, 2, 3 i 4 son acumulatives. Tenen un pes del 60%	0	0.0	2043:E39.34 , 2043:E39.36 , 2043:E40.03 , 2043:E40.05
Evidència 4: Test-II	Les evidències 1, 2, 3 i 4 son acumulatives. Tenen un pes del 60%	2	0.08	2043:E39.28 , 2043:E40.02 , 2043:E40.04 , 2043:E40.01
Evidència 5: Fitxa del test-III	El promig de les evidències 5 i 6 tenen un pes del 30% sobre la nota final	0	0.0	2043:E39.34 , 2043:E40.03 , 2043:T02.00 , 2043:T05.00 , 2043:T08.00 , 2043:E40.05 , 2043:E39.36
Evidència 6: Fitxa del test-IV	El promig de les evidències 5 i 6 tenen un pes del 30% sobre la nota final	0	0.0	2043:E39.34 , 2043:E39.36 , 2043:E40.05 , 2043:T05.00 , 2043:T08.00 , 2043:T02.00 , 2043:E40.03
Implicació i Participació a les activitats i a l'assignatura	10%	0	0.0	2043:E39.28 , 2043:E40.01 , 2043:E40.02 , 2043:E40.04 , 2043:E39.34

Bibliografia

Abad, F., Olea, J., Ponsoda, V. y García, C. (2011). *Medición en Ciencias Sociales y de la Salud*. Madrid: Síntesis.

Martínez Arias, M.R., Hernández, M.J. y Hernández, M.V. (2006). *Psicometría*. Madrid: Alianza Editorial.

Muñiz, J. (2009). *Teoría clásica de los tests*. Madrid: Pirámide.

Navas, M.J. (Ed.) (2001). *Métodos, diseños y técnicas de investigación en Psicología (Parte II)*. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia.

Viladrich, C. y Doval E. (Eds.). (2008). *Psicometría*. Barcelona: Editorial UOC.